

New York, 1. sept. 1950.

Armas Herman Rajamaa,

nagu Sa ammu vist juba veendunud oled olen ma kirjade läkitamises olnud väga laisk ja see asi on mul arenenud kärgiselt viisalt eriti just viimasel ajal. Sellepärast jõuangi poolaastase Ameerikas viimise järel alles esimese kirjani Sinule ja üldse Euroopa tuttavatele. See on muudugi andeksandumata puudus, mida reaspidi tuleb kindlasti parandada.

Oigupoolest poleudki siin milles oludeks kõigega taas otsust alustades ja maadeldes kuigi suurt tuju kirjutamiseks. Nag annab aga alati arutust ja lepitab ka pikapeale võõraste oludega, sest pagulapölvos tuleb ju paljugagi leppida.

Oleme siin oma elu jälle kuidagi liikuma pannud ja võimaluste kohaselt oisid sordanud. Kivadel oli algul mõningasid raskusi töö leidmisega, kuid kuidagi sai ikka läbi, mis et polenud just vejs hatelli nõudlipesijaks minna. Hiljem sain jões ameerikalaste kapaduses organisati kohta. Seda muudugi loetakse osalise tööjõuga töökohaks ja tase pole sellepärast ka just suur. Lisatulu olen hankinud tegutsemisest koorijuhina eesti koorijures ja organisati kohuste täitmisel eesti kapaduses. Naiste tööst tuleb samuti liig perekonna ülalpidamiseks ja nii tuleme oma elu majandamisega toime ilma, et tuleks neilede ülejäreikäim tööga. Rikkust ja tagavarasid kapade see ei võimalda, kuid elada saab.

Rahvuskultuurilise töö osas hakkab
sünnete kasmalaste hulgas juba
edu märkama. See töö on koostelu-
tud peamiselt eesti kodanike ja
nn. hariduseltõrjumate. Viimane on
juhitud peamiselt vanade eestlaste
poolt ja kipub kandma iseseisvuse-
eelse eesti seltskonnatöö ilmet.

Uustulnukail, kes kaasa teinud iseseis-
vuseaegse arengu meie vaimse kultuuri-
alal on see muudugi võõras. Näiteks
ei tahata kuidagi leppida sellega, et
üks kontsert või aktus võiks lõppeda
ilma tantsuta ja toimida ruumis,
kus pole baari, sest mis pidu' see
muide on. Uued juuraltulejad
aga moodustavad juba suure rah-
vusgrupi enamuse ja nende majo-
rüm taoliste küsimuste määr-
misel suureneb pidevalt. Loomu-
likult on "vande" mõte meie kaasu-
ma vabastamise eest töötamises
kaunis võõras ja vähe huvipakkuv.
Selles osas ongi siin seni kõige vähe-
sulemusi seotutud.

Siin mainitud "vande" ei kuulu
muudugi sellise gruppi, mis tegutses
Moskva sulaste juhistel. Viimane
on aruliselt jäänud väga väike-
seks ja täiesti isaleevunud. Kõh-
jaks on siin suurel vabadustemeel
komme "progressiivsed" koondised
ja nende suuremiline progress
ühes valitsusprantsuse lokaal
lubatud. Arvutuse tähtsusest võttis
kongress ära vastu seaduse, mis
nouab kommunistlike organisatsioonide
registreerimist ametiasutuste juures.
Uldiselt aga areneb võitlus kommunisti-
mise oskustöö vastu väga viisalt, mis
meil tulevikulootust vägisi tume-
tama kipub.

Meie noorte rahvuslike meele säilitamise huvides on eesti täienduskooli mõte müüd tugevamalt esile kerkinud. Kuuldavasti on Lull sellest allor parlo juba kirjutanud. Suurte pingutuste peale on müüd asutused sellekohasele selgitustööle ja loodetakse sügisel asi liikuma panna. Selle ettevalmistamisel töötavad veel kaasa Koljo, Ruumet, Urn ja osalt ka Ants Ross. Viimane elab väljaspool New Yorki ja pole selle tõtte palju saanud tööst osa võtta. Praegugi käsil täienduskoolile raamööppekavade koostamine. Samuti ke juba laste registreerimine, vähemalt New Yorki osas.

Viimati kerkis üles epikante küsimus. Rootsis asuvad ametivennad tegid ära omel ajal sellis alal tõhusa töö mille hilvesid said maitsata Saksamaal töötanud eesti koolid ree aastate jooksul. Seal kaotades olnud eestikeelseid epikant on müüd osalt mööda maailma laiali läinud riies epilastega, osalt võib olla veelgi Saksamaal. Vahupeel on suud need koolilalised naari peale kaotanud, ose varmaid epilasi omu raamatutest ilma jäänud ja täienduskooli rakendamisege siin on tekkinud muusti vajadus emalculsete epikante järgi. Meid huvitaks müüd teada saada kas ja kuipalju on Rootsis veel eestikeelseid epikantid lagavaras, mis võiks siin müisile lasta.

Oleme Lulle väga tänuilicand keui saaksid meile selle kohta andmeid saata. Rootsi-Eesti Opperaamatute

Fondi kohta saad se vast neid
andmeid kergesti. Se aitaksid meie
tööd kergendada, kui saaksid kogu-
~~olla~~ meid andmeid ke teiselt
Rootsis sellel alal tegutsenud kün-
jastustelt.

Kuidas kajastub poliitiliste
sündmuste areng Rootsi eestlaste
hulgas? Ole olnud juhusl kahet-
kedagi, kes oleks sealt siis üles tul-
nud viimasel ajal. Kõik olen saa-
nud teateid mõne tuttava ümber-
asumise kohta Kanadasse.

1948. a. Stockholmis käies olid
mulle sõbralikult toeks ja abiks.
Kas saaksid sulle müüa siit
kuidagi kasulik all?

Parimate soovidega Sinule
ja su abikaasale.

W. Ruuf.

Please address:

40-69, 94 Street
Elmhurst, L. I.

N. Y.

U. S. A.